

עלוך שבועי מבית 'בני אמונים' ואכל מאמיהם

פרשת דברים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

תוכחתו של משה לישראל

"אלה הדברים אשר דבר משה" (א א)

רבי חיים מפרידבורג, אחיו של המהר"ל מפראג, דרש בדרך רמז את שמוותיו של פרשיות ספר דברים, כתוצאה מסתרת שאמר משה לבני ישראל:

"אלה הדברים" שאני מדבר בפניכם, "ואתחנן" - מתחנן אני אליכם שתקבלו ותשמרו אותם, "עקב, ראה" - בעקבות כך שהנכם ראים "ש"פטיים" - כל מעשי האדם מובאים למשפט לפני בית דין של מעלה, ובפרט "כי תצא" - כשיוצאת נשמתו מהעולם הזה, ומשם "כי תבוא" - אל העולם הבא.

ואמנם קצת "אתם נצבים" - חיים וקיימים בעולם הזה, אך דעו לכם כי "וילך" - האדם אינו יודע אימתי ילך לעולם הבא. על פו "האזינו" לדברי תוכחתו, ובקף תזכו לו: "וזאת הברכה" - בזה ובבא.

ספר חיים סליחה ומחילה פ"א

השקמת בית המדרש - סגולה לאריכות ימים

"ה' אלוקים הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרב" (א י)

במדרש (דברי א א) הביאו חכמים על כתוב זה את הפסוק בתהלים (תהלים ח): "ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתתחה אל היכל קדשך ביראתך, והדברים ענונים באור:

במסכת ברכות (ח א) תמה רבי יוחנן: כיצד זה? יתכן שנקיים אנשים זקנים בארץ בכלל, הלוא התורה הבטיחה אריכות ימים רק לזרים בארץ ישראל, ככתוב (דברים יא א): "למען ירבו ימיכם וימי יומי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם?" ותרץ: זקנים אלו הרגלו מנעוריהם להשכים ולהחשיך (לצאת אחרונים) לבית הפנסה, לכן זכו לכך. כפי שאמר רבי יהושע בן לוי לבניו: "הקדימו והחשיכו לבית המדרש, כדי שבקף תאריכו ימים."

לפי זה נוכל להבין את דברי המדרש, כי בברכת: "ה' אלוקים הרבה אתכם" הרומוזת לאריכות ימים, יכול לזכות גם היושב בחוץ לארץ, אם יקום את הפסוק: "ואני ברב חסדך אבוא ביתך" - ישכים לבית המדרש שחרית וערבית.

שאמר מרדכי (לבי מרדכי הוליש אב"ד זאביר, מבו המחבר)

הקדמת שבחו של מקום פתנאי לקיום הברכה

"ויברך אתכם כאשר דבר לכם" (א א)

מלבד הכתוב שלפנינו, במקום אחד נוסף בתנ"ך נכתבה המלה "ויברך": "תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד" (תהלים קמה כא).

את הקשר בין שני הפסוקים באר רבי חיים פלאגי, רבה של איזמיר, על פי דברי הזהר הקדוש (ניח רכב) כי הבא לברך את בנו או את חברו, עליו להקדים ולברך תחלה את הקדוש ברוך הוא, שאם לא פן - לא תתקיים הברכה.

זה מה שגרמו בפסוקים אלו: "ויברך אתכם כאשר דבר לכם" - אם רצונכם שתתקיים הברכה שברכתם בה את זולתכם, הקדימו לפניך את שבחו של מקום פתנאי: "ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד".

תנופה חיים'

כחו של משה תלוי במעשיהם של ישראל

"איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם" (א יב)

הרמב"ו באר שמשמעות המלה 'משאכם' היא לשון תפלה, ככתוב (ירמיה ז טו): "ואל תשא בעדס רגה ותפלה". לפי דבריו יש להבין את פשר תלונתו של משה, וכי כה קשה היה לו לשאת תפלה על ישראל?

באר הרב בעל פני מנחם מגור:

כפי שנגזר מדברי המשנה (ר"ה ג א) אודות מלחמת עמלק: "וכי ידיו של משה עושות מלחמה... אלא... כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים" - הצלחת תפלתו של משה תלויה היתה במעשיהם של ישראל. אף כאן: כל עוד היו ישראל משעבדים את לבם לאביהם שבשמים, היה בלתי מועיל משה לשאת תפלה ולהעמיד בעדס, אך כשהמרו הללו את פי ה' ותברך ושמעה נותר 'לבדו' במערכה, שוב לא יכול היה להצילם בכת תפלתו. זוהי הסבה שהתלונן עליהם: "איכה אשא לבדי" - היאך אשא תפלה בעבורכם בלודים מותירים אותי לבדו ואינכם משתתפים עמי

אמן מצילה מן הגיהנום

"ואמר אלכם לא תצרוץ ולא תיראון מהם" (א כט)

"ולא תיראון מהם" - ראשי תבות 'מנות' וסופי תבות 'אמן', ללמד כי המקפיד על עניית אמן, אל לו לפחד מיום המות שהרי מבטח הוא שיתפוח לו שערי גן עדן.

על מלכות שמים

"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו" (ד לה)

סופי תבות 'הוא האלוקים אין' הם 'אמן'. ומסכימותן של תבות אלו לתבות - "אין עוד מלבדו", ויכול ללמד כי בעניית אמן מקבל האדם על עצמו על מלכות שמים ומעיד בנפשו כי אין עוד מבצעיה ה'. פדברי הגמרא (שבת קט"ב) "מאי אמן? א-ל מלך האמן". ובאר רש"י שם, שהעונה אמן מאמין ומעיד על בוראו שהוא א-ל מלך האמן."

לעמית: יצחק שבת קט"ב

בשעבוד לבכם לאביכם שבשמים?

פני מנחם' תשי"ג

להקדים 'שמע' ל'ושפטתם צדק'

"שמע בין אחיכם ושפטתם צדק" (א טו)

כתב רבי מרדכי הכהן מצפת, בספרו 'שפתי פהו' על התורה: תבת 'שמע' נכתבה בכתב חסר, וללא נקודת היא יכולה להקרא

כ"שמע"; בכך רמזה התורה על חובת הדן להקדים לקרא את 'שמע' לפני שיצטל: 'ושפטתם צדק'. כפי שהורו חכמים (ברכות ל א): "אין עומדים להתפלל... מתוך דין", ובאר הש"ת ערוך (א"ח צג ג), שטעם האסור הוא כדי שיוכל לכוון לבו לשמים בשעת התפלה ולא יהא טרוד בהכרעת הדין.

תפלה עושה מחצה

"ותשבשו ותבכו לפני ה'... ותשבשו בקדוש ימים רבים כמים אשר ישבתם" (א מה-מו)

בסגנון אחד אמרו רבי פינחס הלוי הורוויץ בפנים יפות והנצי"ב מוולוז'ין בהעמק דבר:

מכתוב זה למדנו מקור למאמנם הנודע של חז"ל שיתפלה עושה מחצה (ויק"ר ז א). כפי שפרש רש"י, שלאחר שפכו והתחננו בני ישראל שלא יצרכו לנוע ולגודל כל ימיהם במדבר, עשתה תפלתם מחצה בכך שכנגד תשע עשרה השנים שהשתלטו ממסע למסע, ישבו תשע עשרה שנים במנוחה - בעת שחגו בקדוש'.

קריאת שמע כנגד המזיקים

"לא היתה קריה אשר לא לקחנו מאתם ששים עיר" (ד ג)

כתב רבי אברהם אזולאי, סבו של החיד"א:

בכל לילה, כאשר נשמתו של האדם עולה למעלה מקיפס את משתו ששים מלאכי חבלה, וכאשר הוא קורא קריאת שמע על המטה' שבפסוק הראשון שלה יש ששים אותיות, אין הם יכולים להזיק לו.

רמז לכך נוכל למצא בכתוב שלפנינו: "לא היתה קריה אשר לא לקחנו מאתם - ששים עיר" - אין לה קריאת שמע (קריה) שאינה מונעת מששים מלאכי חבלה מלהזיק לאדם (עיר) - מלאך, רש"י פסחים לג א).

לעיל ברית אברהם פרשת וירא

אמן בעולם הזה ובעולם הבא

"ושבתם איש לירשתו אשר נתתי לכם" (ג א)

המלה 'לירשתו' נכתבה בכתב חסר, כפיכיל נאמר כאן: 'לשירתו', מכאן רמז לדברי חז"ל (סנהדרין צא ב): "כל האומר שירה בעולם הזה - זוכה ואומר לעולם הבא".

שפתי פהו לך"מ הכהן מצפת

בענין זה ראוי להוסיף ולהביא את דברי המדרש (דברי ז א; תנחומא צ ט) בנוגע לשירת 'אמן' שאין שירה גדולה ממנה לפני ה': "אמר רבי יהודה בר גדיא, כל מי שעונה אמן בעולם הזה זוכה ועונה אמן לעולם הבא, מנון: ברוך ה' אלהי ישראל מהעולם ועד העולם אמן ואמן (תהלים מא ד). מהו אמן ואמן: אמן בעולם הזה ואמן לעולם הבא".

כעין זה אירא בספר הנבון' (לאחר מחמיי אשנן. נדפס בקיבוץ על ד' ו עמ' 220): "כל העונה אמן זוכה לאמרו בסעודה של לוחות". שפתי פהו על התורה

בימים אלו עיני פלנו נשואות למרום בצפיה לגאלה השלמה.
נתחזק פלנו במצות האמונה,
שהיא כדברי המדרש המפתח לגאלה השלמה.

נקפיד לפתח את היום באמירת ברכות השחר
ועניית אמן אחריון בחברותא,
ובקף תתחזק אמונתנו בבורא ותברך המחינו
ומחזיקנו בכל יום ויום ברחמיו,

ויהי רצון שזנכה לגאלה השלמה, במהרה בימינו אמן.

"תשוריי מראש אמנה"
(תהלים ט)

"אין הגליות עתידות להגאל אלא
בשכר אמנה, שנאמר (שה"ש ד ח):
'אתי מלבנון פלה אתי מלבנון תבואי
תשוריי מראש אמנה'" (תנחומא בשלח י).

תענה אמונים מבט על סדר התפלה

תפלת 'הודו'

ההודות לבורא בכל יום ויום

"ואין לעליון בתחומים חפץ, מלבד זה שיעד האדם ויודה לאלוקיו שבראו. וכונת רוממות הקול בתפלות, וכונת בתי הפנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום בו יתקבצו וידו לא-ל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה ויאמרו לפניו: 'בריותי אנחנו!' (רמב"ן שמות י טו).

תפלת 'הודו' כלה הנגזרת אחת של הודאה, הכרה בחסדי ה' עמו ותפלה כי ימשיכו חסדיו עלינו לעולם ועד.

בחלקה הראשון של תפלה זו (מ'הודו לה' קראו בשמו' עד 'ויאמרו כל העם אמן והלל לה') מוזכרים אנו את תפלתו של דוד המלך עליו השלום המובאת בספר דברי הימים (א טו ח-לו). וכעין זה בתהלים פרק קמ"ה, ומשם ואילך ממשיכים אנו בלקט פסוקים מספרי התנ"ך, בסדר אשר קבעו רבותינו הראשונים ברחב דעתם ובעמק הבנתם.

הקדמית ל'פסוקי דזמרה'

את טעם הקדמת תפלת 'הודו' לפסוקי דזמרה באר 'בארורות חיים' (הל' ברכות ס"ח) בשם בעל ספר האשכול: בראשית שנות מלכותו של דוד המלך עליו השלום נהגו הכהנים לומר את תפלת 'הודו' בשעת הקרבת קרבן התמיד - חצייה בשעת הקרבת תמיד של שחר, וחצייה בזמן הקרבת תמיד של בין הערבים.

בעת שזכה דוד המלך עליו השלום להגלות את ארון ברית ה' מבית עובד אדום הגתי למקום מנוחתו ב'באהל', וזאת לאחר שהתנגל הארון משך שנים מספר ממקום למקום (ראה דה"א טו א), קבע לומר תפלה זו לזכרון הנס שברית שבכל יום ויום. לזכרון הנס הזה, כיון שזוה עתה סימנו את אמירת פרשיות קרבנות התמיד, נקבעה כאן תפלת 'הודו', שכאמור, עקר תקנת אמירתה היה בשעת הקרבת קרבנות התמיד (ע"פ הרמב"ן בסדר 'תפלה למשה').

באופן אחר הביא הרמב"ן (שם): כאשר הארון הולך דוד את ארון ברית ה' מבית עובד אדום הגתי אל אהל, שוררו הפרות שנטאו את הארון את תפלת 'הודו' (עבודה זרה כ"ב), כהנהגה לקבלת פני השכינה שעתידה היתה לשוב ולשורר על הארון. לפיכך אף אנו, בבואנו לקבל את פני השכינה בתפלה, מתכוונים לקבץ באמירת תפלה זו.

לפני משורת הדין

לשון 'הודו' המסמלת הודאה על נס שנעשה לפנינו משורת הדין (פרוש התפלה לראב"ן הבא בתפלה למשה לויאנסקי), מתאימה ביותר כפתיחה לתפלה זו. הסבה נעוצה בדברי הראשונים (קבלה) שכתבו כי הטעם שהובא בו עשר לשונות של הודאה הוא כהודאה על עשר המכות שבהן הנה הקדוש ברוך הוא את המצרים, ומאידך הציל מהן את בני ישראל בנסים וגו'ים. נסים אלו נעשו לאבותינו לפנינו משורת הדין, שהרי אמרו חז"ל (ראה ויק"ו כ"ב): 'אלו ואלו ערלים, אלו מגדלי בלורית ואלו מגדלי בלורית, אלו לובשי כלאים ואלו לובשי כלאים' וכו', ולפיכך ראוי שההודאה עליהם תפתח ב'הודו' (דעת יצחק).

הודאה על הזכות ההודות

את הפסוק הפותח את תפלת 'הודו': 'הודו לה' קראו בשמו' באר 'האלישיך' (תהלים קה א) בלשון זו: 'אל יעלה על רוחכם שיש לו יתברך להחזיק לכם טובה על ששירתו לו, כי אדרבה, על שמוצא אתכם שמתכירו שמו בלבד אתם צריכים להודות לו, וזהו: 'הודו לה' - על ש'תמקראו בשמו'.

כעין זה באר בסדר 'שיח יצחק' את שאומרים אנו בהמשך התפלה: 'שמח לב מבקשי ה': לעמים מתאמץ האדם לחלות פני בשר ודם כדי לזכות ממנו לטובה; אם לבסוף לא נענה הלה לבקשתו, הרי נשקל עמלו בפרוט הבקשה היה לריק. אף לא כן הוא חלקם של מבקשי ה': לבגידים את תפלתו שישגה בעצם הבקשה שהיא דרך להתברר ויגבר. והנה שאומרים אנו: 'שמח לב מבקשי ה' - עצם הבקשה כחה להביאנו לידי שמחה.

כאשר נפטר הגאון רבי אברהם אבלי, אב"ד וילנא, התבקש ידידו הגאון רבי אצילה מוולוז'ין להספידו, וכך אמר:

"בכל בקר אנו פותחים את תפלת 'הודו' בפסוק: 'הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילתי, ונראה לכאורה כי הפסוק פך: 'הודו לה' - קראו בשמו; ואיש היהודי אשר לבו נר להבחין בכל עת בחסדיו המרובים של הקדוש ברוך הוא ובהנהגתו את העולם בחסד וברחמים - י' לו לקרא בשם ה' כדי להתעורר ולהודות לו. אף: הודיעו בעמים עלילתי - הגוי שמחו אטום ועיניו טחו מלראות את המהולל סביבו, אינו יכול להודות טרם יודיענהו תחלה את עלילות ה' וגבורותיו מימי קדם ועד עצם היום הזה, שמתוך כך יתעורר לבו להכיר בנסי ה' ולהודות עליהם."

"כך הוא גם לגבי הנפטר שלפנינו, סיס רבי אצילה, יש נפטרים שכדי לעורר את הצבור לחוש בחסונם צריך המספיד להרבות ולהפליג בספור פעולותיהם ומעשיהם הטובים. אולם לננו בני וילנא אין צורך להסביר מי היה רבי אברהם אבלי, הלא כלנו הכרנו בגדלותו העצומה! לכו י' אם נזעק יחד: רבי אברהם אבלי אנו! כדי שדמעות של צער ישתפו את עינינו" (פה קדוש' תהלים קה).

אמן והלל לה'

רמז נאה לסודתה ולסגולתה של עגבת אמן, שבוותנה הוא שבה והילול נפלא להשם יתברך, נוכל לבצא בהמשך התפלה: 'ברוך ה' אלקי ישרא' מן העולם ועד העולם ויאמרו כל העם אמן והלל לה' - הנבחה מסתמית באמירת 'אמן והלל להו'."

והנה, כאשר נצרך את המלים: 'הלל' (65) 'להו' (26) נקבל את הגימטריה צ"א, בגימטריה של 'אמן'. מכאן נוכל ללמד על סודה של עגבת אמן המאחדת בתוכה את שם ה' כקוראנו ואף כקתיבתו (הנה וואדנת) כמבאר בספרים הקדושים (אור צדקים אות ט).

באופן נפלא דרב יונת אב' בני אמונים' הרב יעקב דב' מרמור' שטיין ש'יחה במעמד כנוס בני הישוב' בחדש מנחם אש תשע"ה בנוגע ל'נחם תפלת 'הודו':

"תנו עו' לאלקים על ישראל גאותו וגעו בשחקים" - אנו אומרים כאן דבר נפלא: "תנו עו' לאלקים", כיצד אנו הקטנים יכולים להוסיף כח לאלקים? את התשובה לכך נוכל למצא במלות המשך הפסוק: "על ישראל גאותו וגעו בשחקים", אשר ראשי התבות שלהן מצטרפים יחד לגימטריה של 'אמן'. אותה מלה קטנה - 'אמן' שבני ישראל אומרים מוספה כח וגעו בפמליה של מעלה, כמבאר באריכות בזהר הקדוש (פר' וילך, ראה שלה' מס' תמיד אות ט), וכמה נפלא להוכיח כי אף ראשי התבות של המלים הבאות: 'נורא אלקים ממקדשיך' הם 'אמן'.

מעשה אמונים ספור שבועי על אמן ותפלה

זעקה בלב הישימון

איש לא הכין אותו להפתעה שצפתה לו בחבת הדאר באותו בקר. גם הוא עצמו לא יכול היה לשער מראש עד כמה גדול יהיה ההלם שיכה בו כשיפפתה את המעטפה... 'שרגא מברמץ, מי היה מאמין? איך יתכן שזמן פה רב עבר?...!"

'דעים האהובים', כנו הם בפי כל, ולא בכדי. עושים ושותים שנה צעדו הם זה לצד זה בכל תחנות החיים. הם נולדו באותה עיר, חלקו את שנות ילדותם באותה שכונה, למדו באותה הכיתה בתלמוד תורה, המשיכו יחדו לישיבה הקטנה ומשם לישיבה הגדולה... עד כדי כך שלא היה זה מן הפלא כאשר ימים מספר לאחר שזכה מאיר לבוא בבית הארוסין, הגיעה הבשורה המשמחת על ארוסיו של שרגא - ידידו הטוב.

ארבע עשרה שנים חלפו מאז נפרדו דרכיהם. ההשגחה העליונה הובילה את מאיר לקבץ משכנו בעירת אפקים הרחוקה, ואלו את שרגא - להמשיך ולדור בעיר הלבנה.

תחלה שמרו הם על קשרי מכתבים, אולם אט אט הלך הקשר והתרופף. בעקר מצדו של שרגא שביתו כבר החל להתמלא בצהלת ילדים, חזנו הלך והצטמצם. כך הונח הקשר עד שחזל לגמר. ביתו של שרגא כבר התמלא בהמולת ילדים בראה, אולם בינתיים, באפקים הרחוקה עברו על מאיר וזוגתו ארבע עשרה שנים קשות מנשא. שנים ארוכות של בדידות וצפיה, של אשליה מתנפצות ושל תקוות נכזבות.

את מיטב כספם, זמנם וכחם השקיעו בני הזוג כדי למצא מזון לבעיה שהקדירה עליהם את שמי חיים. אולם הישועה בוששה מלבוא. ביתם נותר ריק ומשמים, והרופאים כבר כמעט ואבדו תקנה.

עתה, כאשר נפתחה המעטפה ובתוכה התגלתה ההזמנה הצנועה, מעשרת בכמה שורות ממות מידי ותיק משפבר הלמים, הכתה המציאות בפניו של מאיר. בפת מפת מחץ. 'שרגא כבר זוכה לחגג בר מצוה לבנו, ואלו אני...?"

כשאותות ההלם והצער עדין נזרים על פניו, מהר הוא לביתו של מורו רבו, איש החסד והאמונה, אשר לבו הרחום היה פתוח כאלום ואזנו היתה כרויה לכל בקשת עזרה שהפנתה אליו, הלא הוא הגאון הצדיק רבי שמשון פינקוס זצ"ל.

"רבי", פנה שרגא לרבי שמשון כשדמעות שוטפות את עיניו והוא זועק בקול לא לו: "איני יכול וותר!" הזעקה שבקעה מפיו פתאה היטב את מצוקתו; כמה אפטר לחכות, כמה אפטר לסבל, לטרת ולהתאכזב. אולם ידך להרעים ימים ביאות.

"רבי מאיר", פנה אליו הרב פינקוס, לאחר שהזדהה עם כאבו, "לרבונו העולמים כבר זעקת?" "מה זאת אוקרת?!", נרעע מאיר מעצם השאלה, "הלאו כבר שנים שאני מתפלל ומתחנן לפניו!"

"לא שאלתי אם התפללת", הגיב הרב פינקוס, "שאלתי האם זעקת. האם צעקת לפניו מקירות הלב! האם השלכת עצמך על רחמי וחסדיו!"

עודו עומד נבוך ותוהה, וכבר הפתיעו הרב פינקוס כשנפרד ממנו לשלום ואמר לו: "שוב נא אל ביתי הלילה בחצות ונדבר על כך."

"בבחיצות?", התפלא מאיר, אולם מיד השתתק בהסכמה. אם הרב פינקוס מבקש, נבראה שיש סבה ללךר.

באישון לילה נשמעו דפיקות עדינות על דלת ביתו של הרב פינקוס. הדלת נפתחה, ורבי שמשון נטל את ידו של מאיר ויחד עמו בלא אומר ודברים אלה הרבכ שהתמין בחזית הפנן. המנוע הנע והרכב יצא אל הלילה החשוף.

במושב של צד הנהג ישב מאיר כשפניו אומרות תהיה; לא מוביל אותו הרב בשעה מאחרת כל כך; תמיהתו גדלה שבעתים כאשר יצא הרבכ מתחומי אפקים, והחל לדהר דרומה, לעבר המדבר הפתוח.

כרבע שעה הלפה עד שפנה הרכב לשביל עפר והחל לטפס אל ראשה של גבעה קטנה הצופה על פני המדבר הפתוח. משהגיעו לראש הגבעה ירדו הם מן הרכב והביטו סביבם. ריח של תחלת חדש האיר קלושות את האזור, ורבי שמשון פנה לאברך. הצביע לעבר השמים השחורים ירוגי הפוככים ואמר לו: "קעת ארצה לך כיצד זועקים לאבא שבשמים."

קר, מול עיניו הנדהמות של האברך החל הרב פינקוס לזעק מרה: "טאטעו! אבא! טאטעו! אבא!" נפש תהיה לראש הנהג בכל האזור. רק הד עמום שם אבליהם מהמרחב המוסם, מהרה מחזיק אחרי הרב: "טאטעו, אבא! אבא! אבא!"

"יבכו", אמר הרב פינקוס, "איש אינו שומע אותנו עתה מבלעדי ה' יתברך. קעת תצעק גם אתה. תבכה לאבא שבשמים, תשוּחח עמו, תפרק לפניו את כל הכאב שנטען בלבו בשנים האחרונות. רק הוא שומע אותך עכשו, ורק הוא יתברך. היחיד שיכול באמת לעזור לך!"

"אבא לקחתך בעוד כמחצית השעה", הפסיד הרב לעבר האברך, ומבלי לצפות למענה התניע את הרכב ועזב את המקום.

נרגעים ספורים חלפו עד שנפרך האשד, והדמעות החלו לזלו כמים. מאיר זעק כפי שלא זעק מעודו, שפך את לבו ונתן דרוו לרגשותיו. בכיו הרם הדוד ברכב המדבר, ודומה היה בעיניו כאלו נשמעת זעקתו מקצה העולם ועד קצהו.

בתם מחצית השעה היעודה שב הרב פינקוס למקום. מאיר נכנס לרכב בשתיה, בלבו בקש הוא לחוות עוד מעט את קרבת ה' שזכה לה בזקות האחרונות, קרבה אשר פמנה טרם חש מימיו. משעצר הרכב יד ביתו כבר חש הוא במין טהרה הפושטת ככל איבריו. ישועות קרובה, הוא היה בטוח בקר.

כשנה לאחר מכן כבר התפשטה הידיעה המשמחת בקרב כל קהלות אפקים. רבי מאיר וזוגתו זכו לישועה כפולה ומכפלת, תוך שהם מנפצים זעק לרבונו העולמים בקרבה כה עצה ובהתפלות שאין כדוגמתה, שעמם באו במגע בחמש עשרה השנים האחרונות.

הכל שחו בנס המפלא, והשמועה על הפופת' של הרב פינקוס עברה מפה לאוזן.

כיצד עושים 'מופת' כזה? נשאל הרב פינקוס לימים, אולם הוא לא הראה אותות התפעלות כלל וכלל: "אין כאן כל מופת", הוא אמר, "אלמלא הייתי שם לא הייתי בטוח בקר, הוסיף, ומיד הסביר: "דבר פשוט: ברגע שאותו אברך זעק לרבונו העולמים בקרבה כה עצה ובהתפלות שאין כדוגמתה, לא היה שרץ שתפלתו לא תשמעו!"

אש להבה' עמ' תקמוג

וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו. (אגרת הרמב"ן)